

MJSS

MONTENEGRIN JOURNAL FOR SOCIAL SCIENCES

Volume 5. 2021. Issue 1-2.

CIP - Каталогизација у публикацији
Национална библиотека Црне Горе, Цетиње
COBISS.CG-ID 32743952

ISSN 2536-5592

Publisher: Center for Geopolitical Studies

Center for Geopolitical Studies

Časopis *Montenegrin Journal for Social Sciences* upisan je u evidenciju
medija, Ministarstva kulture Crne Gore pod rednim brojem **782**.

MJSS

MONTENEGRIN JOURNAL FOR SOCIAL SCIENCES

Volume 5. 2021. Issue 1-2. Podgorica, December 2021.

Editor in Chief: Adnan Prekić

Editors: Živko Andrijašević, Dragutin Papović, Ivan Tepavčević

International editorial board: John K. Cox, North Dakota State University, Fargo, UNITED STATES; Tvrtko Jakovina, University of Zagreb, Zagreb, CROATIA; Lidia Greco, University of Bari, Bari, ITALY; Helena Binti Muhamad Varkkey, University of Malaya, Kuala Lumpur, MALAYSIA; Vít Hloušek, Masaryk University, Brno, CZECH REPUBLIC; Adrian Hatos, Universitatea „Babeş-Bolyai” Cluj, ROMANIA.

Montenegrin Journal for Social Sciences is indexed in: CEOL - Central and Eastern European Online; ERIH PLUS; Google Scholar; Index Copernicus; CiteFactor; Scientific Indexing Services (SIS); ISRA - Journal impact factor; Electronic Journals Library; ROAD; General Impact Factor; OAJI - Open Academic Journals Index.

Proofreading and lecture in English: Danijela Milićević

Proofreading and lecture in Montenegrin: Miodarka Tepavčević

Address: Danila Bojovića bb 81 400 Nikšić, Montenegro;

E-mail: mjss@ucg.ac.me

www.mjss.ac.me

Prepress and print: Pro file – Podgorica

Circulation: 100 copies

Volume 5. 2020. Issue 1-2. Podgorica, December 2021.

CONTENTS:

MONTENEGRIN-OTTOMAN BORDER RELATIONS AFTER THE BERLIN CONGRESS OF 1878

Ivan TEPAVCEVIC p. 7

AUSTRO-HUNGARIAN INTELLIGENCE SERVICE IN MONTENEGRO (1914–1916)

Milan SCEKIC p. 21

INDEX OF THE CYCLE OF MONEY-THE CASE OF MONTENEGRO

Constantinos CHALLOUMIS p. 41

THE ROLE OF THE MONTENEGRIN PROSECUTOR'S OFFICE IN THE CASE OF DEPORTATION OF REFUGEES

Balša DELIBASIC p. 59

PERCEPTION ON JULY 13 IN MONTENEGRIN NEWSPAPERS AFTER THE WAR OF THE 1990s

Vukadin NISAVIC p. 81

THE BRITISH EMPIRE'S INTEGRATION OF PRECOLONIAL NIGERIA INTO THE BRITISH COLONIAL ECONOMY AND ITS CONSEQUENCES

Olawale Olufemi AKINRINDE, Abdullah Abdulazeez OSUWA p. 99

REVIEWS:

SCIENTIFIC CONFERENCE: POST-SOCIALIST IDENTITY OF MONTENEGRO

Jovan MUHADINOVIC p. 115

A CAPITAL WORK OF UNIVERSAL VALUE–Presentation of the book: The red idea of Montenegro

Milan SCEKIC p. 121

ABOUT METHODOLOGY, STRUCTURE, CONTENT – Presentation of the book: Modern History of Montenegro 1988–2017

Zivko ANDRIJASEVIC p. 127

FLOOD, EARTHQUAKE, SMOG – Presentation of the proceedings:

Contributions to the ecohistory of Bosnia and Herzegovina in the 20th century

Minela RADUSIC p. 135

THE FIRST PRESIDENT OF SLOVENIA– Presentation of the book: Milan Kučan - The first president of Slovenia

Amel DURUTLIC p. 141

THE ALTERNATIVE – Presentation of the book: An alternative history of Serbia

Milan SCEKIC p. 147

PROCEEDINGS: MONTENEGRO THREE DECADES AFTER THE DEMOLITION OF THE BERLIN WALL

Vukadin NISAVIC p. 153

INSTRUCTIONS FOR AUTHORS p. 159

Glavni i odgovorni urednik: Adnan Prekić

Urednici: Živko Andrijašević, Dragutin Papović, Ivan Tepavčević

Međunarodni uređivački odbor: John K. Cox, North Dakota State University, Fargo, UNITED STATES; Tvrtko Jakovina, University of Zagreb, Zagreb, CROATIA; Lidia Greco, University of Bari, Bari, ITALY; Helena Binti Muhamad Varkkey, University of Malaya, Kuala Lumpur, MALAYSIA; Vít Hloušek, Masaryk University, Brno, CZECH REPUBLIC; Adrian Hatos, Universitatea „Babeş-Bolyai” Cluj, ROMANIA.

Montenegrin Journal for Social Sciences indeksira se u sljedećim naučnim bazama: CEOL - Central and Eastern European Online; ERIH PLUS; Google Scholar; Index Copernicus; CiteFactor; Scientific Indexing Services (SIS); ISRA - Journal impact factor; Electronic Journals Library; ROAD; General Impact Factor; OAJI - Open Academic Journals Index.

Lektura i korektura na engleskom: Danijela Milićević

Lektura i korektura na crnogorskom: Miodarka Tepavčević

Adresa: Danila Bojovića bb 81 400 Nikšić, Crna Gora;

E-mail: mjss@ucg.ac.me

www.mjss.ac.me

Priprema i štampa: Pro file – Podgorica

Tiraž: 100 primjeraka

Volume 5. 2020. Issue 1-2. Podgorica, December 2021.

SADRŽAJ:

POGRANIČNI ODNOSI IZMEĐU CRNE GORE I OSMANSKOG CARSTVA NAKON BERLINSKOG KONGRESA 1878.

Ivan TEPAVČEVIĆ str. 7

AUSTROUGARSKA OBAVJEŠTAJNA SLUŽBA U CRNOJ GORI (1914–1916)

Milan ŠČEKIĆ str. 21

INDEKS KRETANJA NOVCA-SLUČAJ CRNE GORE

Constantinos CHALLOUMIS str. 41

ULOGA CRNOGORSKOG TUŽILAŠTVA U SLUČAJU DEPORTACIJA IZBEGLICA

Balša DELIBAŠIĆ str. 59

PERCEPCIJA 13. JULA U CRNOGORSKIM NOVINAMA NAKON RATA DEVEDESETIH

Vukadin NIŠAVIĆ str. 81

INTEGRACIJA PRETKOLONIJALNE NIGERIJE U BRITANSKU KOLONIJALNU EKONOMIJU I NJENE POSLJEDICE

Olawale Olufemi AKINRINDE, Abdullah Abdulazeez OSUWA str. 99

PRIKAZI I OSVRTI:

NAUČNA KONFERENCIJA: POST-SOCIJALISTIČKI IDENTITET CRNE GORE

Jovan MUHADINović str. 115

KAPITALNO DJELO UNIVERZALNE VRIJEDNOSTI– Prikaz knjige:

Crvena ideja Crne Gore

Milan ŠČEKIĆ str. 121

O METODOLOGIJI, STRUKTURI, SADRŽAJU – Prikaz knjige:

Moderna istorija Crne Gore 1988–2017

Živko ANDRIJAŠEVIĆ str. 127

POPLAVA, ZEMLJOTRES, SMOG – Prikaz zbornika radova:

Prilozi ekohistoriji Bosne i Hercegovine u 20. stoljeću

Minela RADUŠIĆ str. 135

PRVI PREDSJEDNIK SLOVENIJE – Prikaz knjige:

Milan Kučan – Prvi predsjednik Slovenije

Amel DURUTLIĆ str. 141

ALTERNATIVE – Prikaz knjige: Alternativna istorija Srbije

Milan ŠČEKIĆ str. 147

ZBORNIK RADOVA: CRNA GORA TRI DECENIJE NAKON RUŠENJA

BERLINSKOG ZIDA

Vukadin NIŠAVIĆ str. 153

UPUTSTVA ZA AUTORE str. 159

Review

ALTERNATIVE

Prikaz knjige: Čedomir Antić, Predrag Marković: Alternativna istorija Srbije, Beograd, 2021.

Milan SCEKIC

University of Montenegro – History department, Montenegro
Danila Bojovica bb, Niksic, Montenegro
email: milans@ucg.ac.me

Izdavačka kuća „Laguna” objavila je 2021. treće prošireno i dopunjeno izdanje (sa mapama) knjige „Alternativna istorija Srbije”, autora Čedomira Antića i Predraga Markovića. Knjiga ima 262 strane. Strukturu knjige čini predgovor i 60 priča. Autor 34 priče je istoričar Čedomir Antić, dok je Predrag Marković napisao 26 priča. U predgovoru autori navode da pisanje alternativne istorije traje još od 30-ih godina prošlog vijeka, i da je jedan od najcjenjenijih svjetskih istoričara, Nil Ferguson, publikovao „zapaženu kontrafaktualnu istoriju”. U nastavku ističu da je razmatranje kontrafaktuelne istorije aktuelno od antičkih vremena, i da su ovakav način promišljanja povjesničari prepoznali još kod grčkih filozofa Platona i Aristotela, istoričara Tukidida i Tit Livija, kao i brojnih drugih književnika i pisaca. U srpskoj historiografiji „Alternativna istorija Srbije“ predstavlja pionirski poduhvat još od 2016. godine, kada je izašlo prvo izdanje ove knjige.

Razmišljati u kontrafaktuelnim kategorijama apsolutno je legitimno. Nema istoričara koji makar na trenutak nije sebi dozvolio taj luksuz. Druga je stvar što takav način promišljanja o prošlosti, sa istorijskom naukom nema dodirnih tačaka. No, uprkos tome, razumijeli smo potrebu autora da prošlost Srbije sagledaju iz kontrafaktuelne perspektive. Ali imajući u vidu da su predmet njihovog interesovanja bile brojne teme i događaji (Drugačiji Tanenberg, Svetska ekonomska kriza i slom Jugoslavije, Sa Z-4 u 21 veku, Da MMF nije tražio štednju: klanje Jugoslavije za šaku dolara, Libkon alternative Titu itd.) koji sa prošlošću i teritorijom Srbije

nemaju nikakve veze, čini nam se da bi za tematiku i prostor kojim su se bavili autori, pogodniji bio naslov „Alternativna istorija srpskog naroda” (mada ni on nije sasvim adekvatan).

Hronološki okvir kojim se autori bave seže od srednjeg vijeka do 2021. godine. Iako je teško pratiti tok misli i događaje kada se razmišlja u kategorijama šta bi bilo kad bi bilo, autorima se mora odati priznanje što su šezdest priča o događajima iz prošlosti Srbije, Jugoslavije i okolnih zemalja, prezentovali na kontrafaktualan način. No, kada se piše iz kontrafaktualne perspektive, mora se poštovati jedno pravilo: činjenice ili okolnosti koje se žele dislocirati ili na osnovu kojih se gradi kontrafaktualna perspektiva, ipak moraju biti tačne. U protivnom kontrafaktualna perspektiva se gradi na onome čega nema ili nikada nije bilo. Autori upravo ovo pravilo nijesu poštovali. Vjerovatno iz neznanja.

Tako već u prvoj priči (*Katolička Srbija bez Svetog Save*), Čedomir Antić pravi kardinalnu grešku kada kaže da je kojim slučajem nakon smrti župana Vukana Raška trajno izgubila značaj, i da se nije dogodio imperijalni uspon Vizantije pod dinastijom Komnin, da bi u takvim okolnostima Duklja zadržala primat, a Raška doživjela „drugačiju političku sudbinu”. „Da je Srbija postala katolička zemlja i da je težište njene države ostalo na primorju, verovatno je da bi s vremenom došlo do jačanja centralizovane vlasti nad Dukljom, Travunijom, Zahumljem i Raškom”, tvrdi Antić. Zašto je neodrživa autorova teza da Duklja može zadržati primat nad Raškom, lijepo je objasnio Vladimir Ćorović: „Periferni delovi jednog naroda, kao i periferne oblasti, ne mogu biti jezgra jedne velike države. Stoga je pojmljivo što Zeta ili Dalmatinska Hrvatska nisu mogle nikada okupiti pod svoju vlast sva narodna plemena, ili su to činile samo privremeno, u izuzetno povoljnim prilikama.” Dakle, periferni krajevi zemlje i jednog naroda, prema Ćoroviću, ne mogu da postanu jezgra velike države. Drugi razlog, prema Ćoroviću, je „protivnost između obadve kulture, u Zeti i Raškoj, i osećanje njihovih pripadnika kada se nađu na poslu u drugoj sredini”, što najbolje potvrđuje slučaj Stefana Nemanje.

Netačna je i autorova tvrdnja izrečena na kraju priče „Srbi bez 1848”, u kojoj Antić ističe da se Vojvodina 1918. nije ujedinila sa Srbijom. „Naprotiv, srpski narod i drugi Jugosloveni iz Srema, Banata, Bačke i Baranje, proglasili su bezuslovno uključivanje u Kraljevinu Srbiju”. Ponovo ćemo konsultovati Ćorovića: „Za ovo vreme proglasila je Vojvodina, 12. novembra (1918 – M. Š), svoje neposredno ujedinjenje sa Srbijom.” Dakle, ipak se ujedinila.

Teza o tome kako bi Kneževina Srbija i srpski narod postali minijatura evropska Amerika da su u miru dočekali 1848. godinu, za to što bi se u Srbiju stalno doseljavali Srbi iz okolnih zemalja, nije nimalo uvjerljiva. To što autor navodi da je u Kneževini Srbiji tada bilo manje od 3% pismenih ljudi, da je Srbija dobila prva na Balkanu trajnu ustavnost (1838), a treća u Evropi Građanski zakonik, ne govori u prilog tezi da bi Srbija postala minijatura evropska Amerika. S druge strane, pominjanje Austrougarske u kontekstu priče o Srbiji iz vremena neposredno nakon ustanaka Karađorđa i Miloša (str. 69), pokazuje zabrinjavajući deficit znanja vanrednog profesora Beogradskog univerziteta o elementarnim istorijskim događajima.

U priči „Srbijino more” autor je napravio nekoliko ozbiljnih grešaka. Naime, dva puta, u prve dvije rečenice, autor ponavlja da je srpska vojska svečano dočekanu u Draču 29. novembra 1912. godine, čime se čitaocu stavlja do znanja da su se Albanci praktično oduševili kada su ugledali srpsku vojsku. Potom tvrdi da je Srbija za pola godine imala 28 okruga, da se posljednji okrug zvao „Primorski”, da je imao četiri sreza, i to: drački, tiranski, elbasanski i lješki. Onda se naprasno stanovništvo koje oduševljeno dočekalo srpsku vojsku sa početka priče, poslije tri rečenice, pretvorilo u neprijateljsko. Uzroci nezadovoljstva jako su zanimljivi: „Naravno, problema je bilo mnogo: spoljna pretnja, neraspoloženje stanovništva koje je većinom bilo albansko, činjenica da oblast kroz koju je Srbija trebalo da bude prugom povezana sa morem ni danas nema prugu ni dobar put”. Tako je, prema autoru, zahvaljući spoljnom faktoru, lošoj saobraćajnoj infrastrukturi i neprijateljski nastrojenim Albancima, prekinuta idila srpske vojske, koja se, u Albaniji nezaboravno provodila. „Srpski vojnici su, kada su do Jadrana došli, ritualno ukasali u njega konjima. General Damjan Popović predlagao je radove na dračkoj luci koji će je učiniti važnijim od Trsta! Srpska država spremala se, kako je primetio istoričar Dimitrije Đorđević, da na albanskoj obali ‘vekuje’.” No, ako se radošću opijena srpska vojska i njeni ambiciozni generali ostave po strani, i zanemari stupidna konstatacija da bi Albanija bila prostranija od Francuske ako bi se kojim čudom ispeglala, autor bi kontradiktorne stavove sa početka ove priče trebalo da ispravi u narednom izdanju ove knjige (kao što je ispravio brojne greške u Srpskoj istoriji na koje smo mu ukazivali), jer čitaocu daju zbunjujuće informacije o raspoloženju albanskog stanovništva prema srpskoj vojsci. U nastavku ove priče, izlažući o prilikama na Balkanu uoči Prvog svjetskog rata, Antić iznosi i dvije notorne neistine. Prva je da se Crna Gora 1914. počela postepeno uključivati u Srbiju, i da su

Austrougari tražili izlaz na more (Bar) i Lovćen. Druga je da je „Srbija u to vreme mogla da računa na etničku većinu koja joj je bila naklonjena u obalskom pojasu od Ulcinja do Stona“. Autorova tvrdnja da se Crna Gora 1914. počela postepeno uključivati u Srbiju, obična je izmišljotina. Baš kao i to da su Austrougari pregovore o ujedinjenju uslovljavali predajom Bara i Lovćena. Što se tiče Antićeve tvrdnje da je Srbija imala etničku većinu u obalskom pojasu od Ulcinja do Stona, podsjetićemo ga da su tada na crnogorskom dijelu primorja, na području Ulcinja i Bara, većinsko stanovništvo bili muslimani (8.432) i rimokatolici (3.306). Od toga je samo u Ulcinju živjelo oko 4.000 Albanaca. Gdje je na tom prostoru autor vidio Srbima naklonjenja etničku većinu, samo on zna. Ni istorijski izvori ne govore u prilog njegovoj tvrdnji. Nijesmo sigurni da je i na potezu od Spiča (Sutomora) do Stona Srbija imala etničku većinu o kojoj govori Antić. Naprotiv, arhivalije crnogorske provenijencije sjedoče da je stanovništvo spičanskog (sutomorskog), budvanskog i grbljanskog kraja bilo prilično odano Austrougarskoj. Naročito su Dvojnoj monarhiji bili privrženi ugledni predstavnici Srba iz Grblja, među kojima je bilo austrougarskih špijuna. Kod katolika na ovom prostoru prestiž Srbije bio je marginalan. U svakom slučaju, za samouvjernu procjenu o Srbima naklonjenom stanovništvu na potezu od Ulcinja do Stona, autor je zaslužio orden iz geografije.

Vrijedna pomena je i priča „Broz je poginuo na Sutjesci“, u kojoj Čedomir Antić iznosi besprizorne tvrdnje (nije mu prvi put) da je „na Kozari i Sutjesci u velikim ofanzivama okupatora protiv partizanskih snaga, stradalo tek po nekoliko desetina nemačkih vojnika. Samo na Sutjesci palo je više od polovine partizanskih snaga.“ Antićeve izmišljotine o neprijateljskim gubicima u narednoj priči („Umesto Tita”...) demantovao je njegov kolega i koautor knjige, Predrag Marković, stidljivo ističući: „I Nemci su na ovom neprohodnom terenu, gde su mnoge borbe vođene u trku i prsa u prsa, izgubili više ljudi nego bilo gde i bilo kada u Jugoslaviji u gerilskoj fazi NOB-a.“ Suočeni sa dijemetralno suprotnim tvrdnjama autora, čitaoci će biti u dilemi kome da vjeruju. Ali imajući u vidu da su oba autora poznati po revizionističkom stavovima, razriješićemo dilemu: Za vrijeme ofanzive na Kozari „izginulo je oko 17.000 boraca 2. krajiškog odreda, a oko 50.000 stanovnika – većinom žena, dece i staraca – upućeno je delom u koncentracione logore, a delom pobijeno. Izginulo je takođe 200 članova KPJ koji su radili u pozadini, veliki broj odbornika i rukovodilaca antifašističkih organizacija. Spaljena su gotovo sva sela i opustošena slobodna teritorija Kozare. Boreći se pod vanredno teškim uslovima, 2. odred je izbacio iz stroja oko 7.000 neprijateljskih vojnika.“ (*Enciklopedija*

Jugoslavije, tom 5, Zagreb, 1962, 364). U bici na Sutjesci partizanski gubici su iznosili oko 7.000 boraca. Otprilike toliki su bili i neprijateljski gubici. Od toga su njemački gubici iznosili 2.757 boraca, domobranci su izgubili 411, dok za druge ne postoje podaci. (*Vojna enciklopedija*, tom, 6, Beograd, 1973, 658). Dakle, Antićeve tvrdnje da je na Kozari i Sutjesci stradalo po nekoliko desetina njemačkih vojnika, bestidne su izmišljotine.

U priči „Libkon alternative Titu” Čedomir Antić razmatara šta bi se dogodilo da je Tito umro 1965. godine. Autor pretpostavlja da bi Ranković došao na njegovo mjesto. Budući da su tada SAD i SSSR podržavale jedinstvo Jugoslavije, Ranković bi se, prema autorovim riječima, okrenuo Kosovu i nastojao da uspostavi kompromis u vezi sa Ustavom iz 1974. godine. Dalje, autor razmatra kako bi izgledao „maspok” sa Rankovićem na čelu. Odgovor je, vjerovali ili ne, sljedeći: „pesmica ‘Druže Tito, ljubim te u čelo, sad obuci ustaško odijelo’ bila bi zamjenjena nekom drugom, efektnijom.” To je, prema Antiću, kontrafaktuleno promišljanje o sudbini SFRJ da je Tito umro 1965. godine. Genijalno! O ostalim tvrdnjama autora koji kaže, da se SFRJ raspala „usled ideoloških uverenja i ustavne prakse njenih ustavotvoraca Josipa Broza i Edvarda Kardelja”, da je Slobodan Milošević imao sve karakteristike klasičnih tirana (!), ali da nije kriv za napad na susjedne republike, da su konzervativne snage u SKJ bile moderne, i koji se pita gdje su Srbi u Crnoj Gori 2021. godine (na vlasti, što je tu sporno), ne bismo više trošili riječi.

Za razliku od Čedomira Antića, Predrag Marković je bio znatno umjereniji i manje je griješio. Ali daleko od toga da i ovaj istoričar nije imao neobičnih zapažanja. Prvi se odnosi na priču „Ima li Srbije bez srpske revolucije?”, u kojoj se Marković na početku zabrinuto pita da li je bilo vrijedno „toliko se žrtvovati se na strani antifašizma u Drugom svetskom ratu, kad su najljući neprijatelji nacista omiljene članice EU”. Nije nam jasno kakve to veze ima sa srpskom revolucijom, ali pokušaćemo da pomognemo Markoviću. Ako Rusija, koja je na svojoj koži najviše osjetila brutalnost Vermahta, ne vidi problem da preko Njemačke isporučuje gas zapadnoj Evropi, i šalje medicinsku opremu Italiji u jeku borbe protiv covid-a, očigledno je vrijedjelo. Što je onda zabagovalo u Markovićevoj glavi, nije nam jasno.

U priči „Srbi (Jugosloveni) spasavaju svet 1938. godine”, autor se pita šta bi se desilo da se velika jugoslovenska vojska „sjurila kroz još uvek slabo naoružanu Mađarsku u pomoć svojoj čehoslovačkoj braći?” Da dozvolimo sebi konatrafaktuleni luksuz, vjerovatno bi im se desio blickrig. Evropa bi sigurno ćutala. No, budući

da ovakvih i sličnih dilema u knjizi ima sijaset, odabrali smo samo značajnije. Pritom, kada govori o načelniku Generalštaba austrougarske vojske, Konradu fon Hecendorfu, Marković pravi grešku kada navodi da je stupio na ovu dužnost uoči aneksije Bosne i Hercegovine (str. 109) 1908. godine. To nije tačno. Na dužnost načelnika Generalštaba Konrad Hecendorf je stupio 1906. godine, skoro dvije godine prije aneksije. To je suviše dug vremenski period da bi se olako mogao podvesti kao vrijeme uoči aneksije. Nekoliko mjeseci prije ovoga događaja mogu se smatrati periodom koji mu je prethodio. Ali 1906. godina to nipošto ne može biti.

Vrhunac Markovićevih promišljanja je tragikomična konstatacija da je na prostoru sjeverne i zapadne Makedonije, i to u Kumanovu, Tetovu i Bitolju, stanovništvo prosrpski orijentisano. Nema veze što Bitolj nije ni na sjeveru ni na zapadu, već na jugozapadu Makedonije. To je irelevantno u ovoj priči. Važno je da se u perspektivi na njega može računati. Sa sve Skopljem, Tetovom, Gostivarom, Debrom i drugim krajevima sjeverne i zapadne Makedonije. Da ne ulazimo u druge detalje i priče koje su pune sličnih konstatacija i razmišljanja, primjeri koje smo naveli jasno ilustruju da ova knjiga nije nikakvo kontrafaktuelno promišljanje o prošlosti Srbije. Naprotiv, to je gomila fikcija, poluistina, neistina, činjeničnih grešaka, konstantnih izliva kolegijalnog divljenja (kako kaže profesor Antić, kako kaže profesor Marković, „Čeda Antić, recimo, nije saglasan sa tim” itd.), neprimjerenog veličanja članova porodice („Nije slučajno da se pesnici našeg jezika vraćaju narodnoj poeziji, i to ne samo tradicionalisti nego i Vasko Popa, ili moja sestra Milena”), malograđanskog hvalisanja („Beograd je imao tada svega oko 17.000 stanovnika. Toliko danas ima mesna zajednica Vukov spomenik, u kojoj živim”).